

Psychic Reader
Examensarbete Therése Lundin
DK3, DBA33A V18

HDK, Högskolan för design och Konsthantverk

Handledare: Pascal Prosec
Bedömare: Eva Engstrand
Medbedömare: Kalle Ekeröth

**“Jag tror att när man inte vet
VARFÖR något är viktigt, det är
just då som det är extremt viktigt”
-Marie-Louise Ekman**

Jag ser det så här: Vi är alla människor med olika historier, och det som gör oss människor mänskliga är våran förmåga att känna empati och sympati för varandra. Så även om något berättas för mig som jag själv inte känt eller känner igen från min egen historia har jag ändå en förmåga att känna empati för det som berättas. Vilket leder till att jag får en förståelse för berättelsen och därmed en bredare förståelse för min samtid. Alltså: Om fler öppnar upp och berättar om sitt privata/personliga så kommer vi få en öppnare värld. Vilket skulle vara skönt.

FULT

▼ Bonde, Cecilia

University College of Arts, Crafts and Design, The Department of Design, Crafts and Art (DKK), Textiles.

2014 (Swedish)

Innehåll

.....

.....Sammanfattning

.....

.....Metod & Process

.....Textning

.....Risograf

.....Färg & Format

.....

.....Diskussion

.....

.....After Life

.....

.....Referenser

.....

.....Resultat

.....
.....
.....
.....
..Sammanfattning

När en personlig berättelse delas och möter andras erfarenheter blir det en del av ett kollektiv. Min idé var att samla personliga upplevelser med mer hypotetiska berättelser för att skildra fenomen i vår samtid. Små saker som kanske inte betyder någonting men som vi vrider och vänder på för att skapa någon slags mening. Hur man förhåller sig till omgivningen och hur man ibland vägrar att göra det. Eftersom jag har arbetat med serier tidigare ville jag använda mig av det formatet för det är lätt för många att ta del av, lätt att sprida och något jag själv vill fördjupa mina kunskaper inom.

Mycket av det vi gör, gör vi för att förstå oss på omvärlden eller för att få omvärlden att förstå oss. Ibland finns det inget att förstå och ibland betyder samma sak olika för olika personer. Att vardagliga företeelser har dokumenterats genom historien ger oss en bredare bild av hur livet har sett ut. Små saker som är en liten del av våra liv men en stor del av vilka vi är som personer. Eftersom en del av detta arbetet är författande så är syftet också att skapa en liten verklighetsflykt, eller snarare att förankra rimligheten i att ha sina egna värderingar och perspektiv.

Mina förhoppningar var att göra en längre sekvensiell bildberättelse. Jag hade en idé om en eskapistisk diskbänkrealism i gränslandet mellan fantasi och verklighet. Jag ville utveckla min förmåga att skapa narrativ och även utmana mina egna ramar för hur en serie ser ut rent visuellt. Målet var att skapa en fysisk publikation. Jag ville rikta mig till personer som gillar att läsa serier, men vill också att fler ska upptäcka fördelarna med formatet.

.....Metod & Process

.....
.....
.....
.....
.....

Eftersom jag tecknat serier förut hade jag en ganska tydlig bild av vilka olika moment som skulle ingå i projektet och det hjälpte mig att göra en tidsplan som var väldigt användbar. Det första jag gjorde var att sammanställa delar till ett manus, som var väldigt skissartat. Ett syfte med projektet var att hitta nya sätt att göra serier så jag ville vara öppen för ett intuitivt arbetssätt. Därför började jag teckna utan att ha ett helt färdigt manus. I början av projektet vill jag inte styra för mycket utan ge utrymme åt den här världen att utveckla sig själv och låta karaktärerna vara sina egna personer. Detta var ett väldigt bra sätt för mig att generera idéer eftersom det lämnade plats för tecknandet att ta historien vidare och möjlighet för mig att under arbetets gång ha frihet i min kreativitet. Svårigheten blev att få en överblick över projektet och den kontrollen som jag ville släppa på i mitt tecknande fick istället mer frihet i själva manusframställningen.

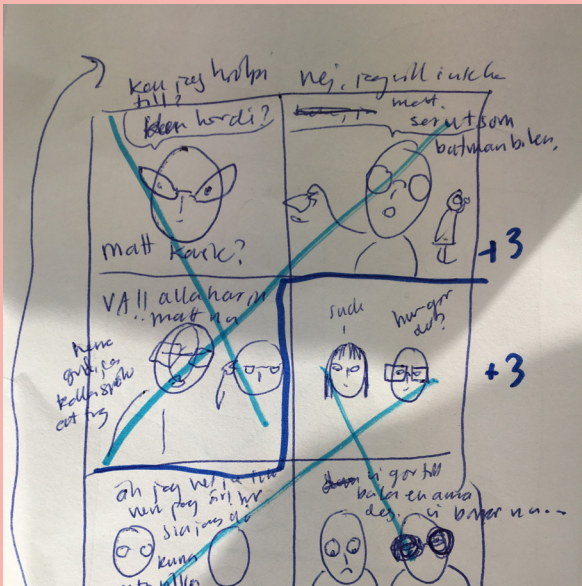
Jag använde olika metoder för olika delar av projektet. Blä en metod som Hanna Gustavsson använde i sitt examensprojekt på Konstfack 2011. Jag kan kalla det för associationsupplevelse-metoden, som jag också sett i Klara Wikstens "Hjärnan Darrar". Där utgångspunkten är en personlig upplevelse där man sen fritt associerar kring en detalj och går vidare med vad som kan ha hänt/skulle kunna hända. På grund av att jag arbetade parallellt med manus och gestaltande var jag här också tvungen att göra val hur djupt jag ville gå in i de olika delarna. Det kändes vid ett tillfälle som jag bara skrapade på ytan istället för att uttömmande beskriva något. Men eftersom det inte var tänkt att handla om en specifik händelse eller person och tiden

begränsade mig valde jag att gå vidare med ursprungsidén. Annars hade det börjat handla om något helt annat än det jag tänkt från början.

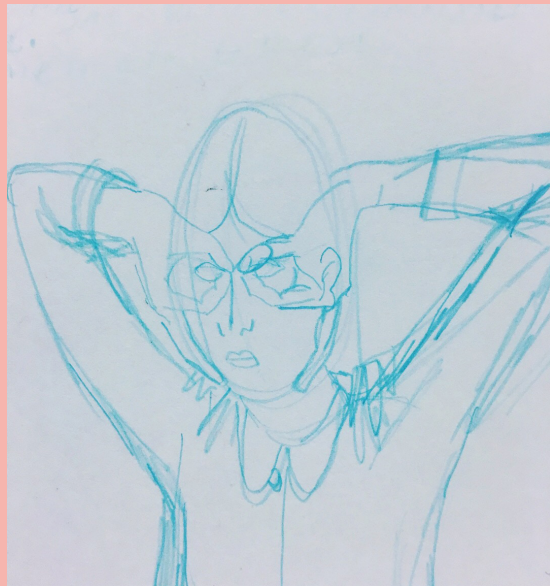
En annan metod jag har använt är att bygga karaktärer med hjälp av objekt/ tillhörigheter. Tex, istället för att skriva att en karaktär är avskärmad får den ha på sig hjälm eller att detaljer i bakgrunden får sätta stämning.

När jag ska teckna bifigurer har jag hämtat inspiration från människor runt omkring mig. Det har vart ett bra sätt att hitta karaktär och teckna sådant som jag inte skulle hitta på själv, och det är viktigt dels för att jag själv inte ska tröttna och dels för att få en annan bredd i berättandet. Jag har tänkt mycket på hur jag tecknar människor och kan se själv att många karaktärer har liknande kroppsform och ålder även om de för mig när jag tecknar känns "neutrala". Det här är något som jag försöker utveckla för mig själv för jag tror också att det påverkar mycket vem som kan ta till sig det jag tecknar.

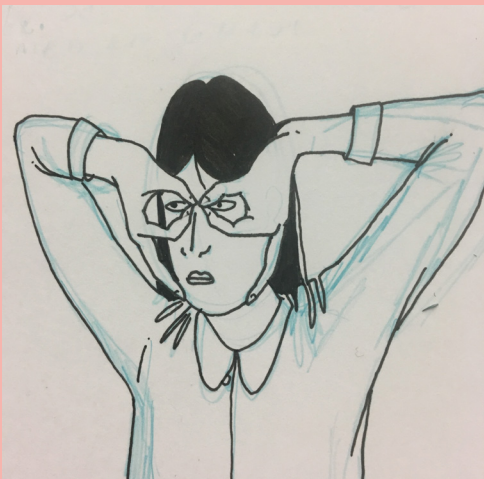
Att komplettera tuschteckningarna med gouache fungerade väldigt bra som en metod att inte tröttna. När jag började känns mig lås med tuschet tecknade jag en del med gouache och det gjorde att min inspiration kom tillbaka. Jag har märkt att det är viktigt för mig att föra in olika medium i min process för att hålla igång den, även om de inte syns i slutresultatet.

Manus

Skiss

Tusch

Scanning & Textning

Färgläggning

Separering inför tryck

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....**Textning**

Av estetiska skäl ville jag handtexta serien men såg problem med det tidsmässigt. Lösningen blev att skapa ett eget handtextat typsnitt. Jag använde den enkla appen calligraphr som jag fick tips om av tecknaren / Författaren Elias Ericsson. Några olika typsnitt togs fram och testades med teckningarna. Ett undersökning gjordes där reaktioner på versaler och gemener testades. Jag frågade om vilken text som var mer inbjudande till läsning, vilken som var lättast att läsa och vilken som passade bäst ihop med teckningarna. 15 personer deltog i undersökningen och resultatet vägre fördel för versaler med 12/3. När jag har arbetat med typsnittet i serien har jag kommit fram till att det skulle kunnat vara mindre kondenserat och en aning mer lutat. Jag skulle också behöva jobba mer med kerningen. Nästa gång jag gör ett typsnitt kommer jag använda det mycket mer under tiden jag gör det, för att få syn på vad som behöver ändras. Men på det stora hela tycker jag att typsnittet fungerade och jag kommer nog göra fler handtextnade typsnitt.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyzäö
!" & / () = ? ' , . : -

The quick brown fox jumps over the lazy dog
THE QUICK BROWN FOX JUMPS OVER THE LAZY DOG

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....**Risograf**

Inlagan trycks av Beast studio, ett risograftryckeri i Malmö. Okontrollerbart, små avvikelser, misspass och olikheter är utmärkade för tekniken. Det speglar den känslan som jag vill förmedla med historien.

Det är inte bara att saker ska göras utan hur. Jag vill samarbeta med och uppmuntra personer som gör något som dom tycker är kul och mår bra av. Reservdelar och material som behövs måste ofta hittas på en andrahandsmarknad och det sättet att ta tillvara på saker som redan finns istället för att bara producera nytt tycker jag är en viktig del av att arbeta som formgivare.

Beslutet att trycka med risograf gjorde också pappersvalet lätt. För att underlätta och inte i slutskedet ta på mig mer arbete använde jag huspappret på Beast studio: Munken Pure, som jag också hade tillgång till prover på här på skolan. Det verkade också vara ett bra val ur ett miljöperspektiv.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....**Färg&Format**

Valet att trycka med risograf begränsade mina färgval. Jag ville ha mer än en färg för att lyfta fram risografens egenskaper men inte mer än två för transformationen inför tryck skulle bli för omfattande. Jag tänkte först att risotryckets egenskaper kommer fram bättre med någon annan färg än svart och tänkte använda Teal som den mörkare kulören. Men efter ett testprint tyckte jag det var viktigare att färgen passade serien och inte skulle finnas för att belysa trycktekniken. Jag visste också sedan tidigare att tryckfärgen från risograftryck, och särskilt den röda färgen, lätt smetas ut och färgar av sig. Jag tänker att det är fint om man tar upp och bläddrar i publikationen och ser fingeravtryck och spår av andra personer som tidigare har läst den. Det är väl den klassiska bilden av en älskad bok att den är läst och sliten och spilld på och jag tror att även det påverkar upplevelsen när man läser. Läsaren vet redan från början att någon annan har tagit del av samma upplevelse.

Det finns sån variation i format hos liknande publikationer så jag kände mig inte tvungad att följa någon standard. Jag testprintade en version i det klassiska zine-formatet A5 men tyckte att teckningarna försvann, så jag bestämde mig för att ha ett format som närmar sig A4. Risografen kan trycka på upp till A3 så det förenklade också valet. Jag beskar de limmade publikationerna med 3mm på långsidan för att få en jämn kant men annars valde jag att försöka skapa så lite spill som möjligt.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....Diskussion

Min uppfattningar är att serieformatet är ett inbjudande medium för många och kan hjälpa till att bygga ett kulturellt, men också politiskt självförtroende. På senare år har det också skett en feministisk omställning i seriebranchen. Även om det har funnits feministiska tecknare under alla tider har det sedan 2006 skett en tydlig förändring inom seriebranchen och idag har två av de större serieförlagen redaktörer som inte är män. Jag tror att det är viktigt att ta tillvara på den kraften som kan uppstå när folk tar plats och uppmuntrar varandra till att ta plats. I ett reportage i Tecknaren som handlar om självbiografiska serier beskriver litteraturvetaren Nina Ernst hur självbiografiska serier har hjälpt till att bryta tabun kring psykisk ohälsa, på grund av att unga människor har vågat berätta om det. Tecknaren Daria Bogdanska pratar också i samma reportage om hur berättelser som handlar om att unga människor mår dåligt också hjälper oss att få syn på strukturer i samhället och politiska förändringar.

.....
.....
.....
.....
.....
.....**After Life**

Jag var under projektets gång osäker på hur slutresultatet skulle bli eftersom projektet hade en del lösa ramar. Att tidigt i projektet börja tänka på att ett förlag skulle ge ut min serie kändes som att sätta prestationsköpar i mitt hjul. Men jag började istället titta på förlag som kanske kunde vara intressanta för mig i framtiden. Jag fastnade för en del mindre förlag som ger ut mer konstnärligt experimentella serier, som tex Sanatorium, Orosdi-Back men också antologier som det grymma svärdet och kûsh. Jag kontaktade också Josefin Svenske, förläggade på Rabén & Sjögren. Josefin är själv serietecknare och har startat och drivit förlaget Kolik och har en hel del erfarenhet även med annat i seriebranschen. Jag fick ett mycket uppmuntrande svar och massa nyttiga tips på vad man ska tänka på när man kontaktar ett förlag. Jag kommer från en DIY-kultur och finner stort nöje i att göra alla delar själv, jag tror att jag redan från början var inställd på att detta projekt skulle rinna ut i nån form av självpublicering och att börja tänka och undersöka olika förlag gjorde mig mest av allt sugen på att starta ett eget förlag.

Jag har nu tryckt upp 25 kopior av min publikation. Kanske trycker jag upp fler i framtiden. Jag har ganska god kännedom om olika mässor och festivaler för serier och artistbooks där min publikation skulle kunna möta en publik som är intresserade av tecknade serier och självpublicering. En del av detta projektet är ju också att uppmuntra andra till att göra sina egna serier och då tror jag att det fungerar bättre om jag gjort det själv hela vägen.

Plattformer där min publikation kan möta en publik. Seriemässor i stockholm, uppsala och malmö. Jag känner också till mässor i london, toronto, italien, finland och san francisco men eftersom min serie är textad på svenska så behöver den översättas först om det ska bli aktuellt.

Jag kan också sprida den med hjälp av internet, via nätverk för serietecknare, tictail och sociala medier.

En annan kontext som är aktuell är utställningen i samband med Open week, där det är en helt annan publik. Jag förväntar mig att en del av besökarna kommer vara ointresserade men jag vet att många studenter på tex HDK vill teckna serier men kanske saknar sammanhanget. Genom att visa att det också tecknas serier på HDK hoppas jag att fler börjar göra det, och att fler som arbetar med design får upp ögonen för den kommunikativa styrkan i formatet. Som visuell kommunikation är tecknade serier ett utmärkt format som kan ta sig över språkbarriärer och klasshierarkier. Den generation som har växt upp med att serier är något fult och dåligt är påväg att dö ut och jag tror att det är viktigt att visa tecknade serier i ett sånt här sammanhang för bygga vidare på det som i framtiden kommer bli vår seriekultur.

Jag tänker mig att min publikation också kan möta en liknande publik i sammanhang för grafisk design och illustration.

Ett annat alternativ är också att jag helt enkelt skickar den till folk och förlag/tidningar som jag är intresserad av att sammarbeta med i framtiden så att dom får reda på att jag finns.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Carol Hanisch. "The Personal is Political" Notes from the Second Year: Women's Liberation (1970)

Hanna Gustavsson (2011) "Reno Royal" Examensarbete Grafisk Design & Illustration, Konstfack

.....**Referenser**

Moa Romanova. (2018) AFU2, självpublicering.

Klara Wiksten. (2016). Hjärnan Darrar, Syster Förlag.

Siri Hustved (2017) Women looking at Men looking at Women, Hodder.

Kågström, A. (2018). Att spegla världen. Tecknaren, nr 2, s. 16-22

Cecilia Bonde. (2014) FULT, Examensarbete University of Arts, Crafts & Design. (Konstfack).

Övriga hänvisningar:

Elias Ericson <http://eliasericson.tumblr.com/>

Kolik Förlag <http://cargocollective.com/kolik>

Marie-Louise Ekmans utflykter (2016) Film. Regi av Anneli Kustfält.

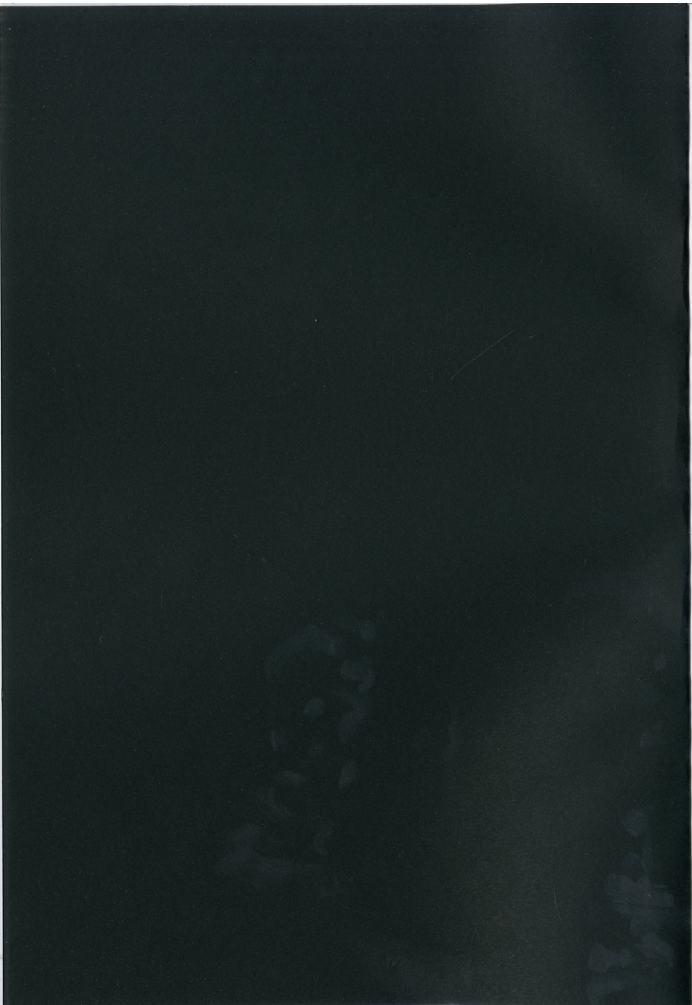
PSYCHIC
PSYCHIC
READER
READER

NO 1
2018

PSYCHIC
PSYCHIC
PSYCHIC

UNION PRESS

PSYCHIC
READER

NET DU VAD STELLAR PARALLAX AR?

PARA. PARANORMAL, PARADIDEL, STELLAR. RYMDEN. NA MEN DET BORDE JU VARA NATT JAG GILLAR INF...

MEN DU VET NAR DU KOLLAR MED ETT OGA, OCH HALLER FOR NATT MED FINGRET?

AH SA NAR DU KOLLAR MED ANDRA OGAT SA FLYTTAR SIG FINGRET.

DET AR TYP SAMMA SAK SOM PARALLAX MAN MATER FRAN TVA OLIKA PUNKTER HUR MYCKET BAKGRUNDEN FLYTTAR SIG. ASSA I RYMDEN.

TEX OM MAN MATER FRAN TVA OLIKA STALLEN I JORDENS OMLOPPSBANA MOT EN STJARNA, OCH KOLLAR PA HUR BAKGRUNDEN FLYTTAR SIG MOT DEN, MAN MAN RAARNA UT HUR SAHER AR PLACERADE MER NOGRANT.

VADA? SOM ATT DET AR BATTRE ATT SE SAHER FRAN FLERA OLIKA HALL?

DET MAN JAG HALLA MED OM, FOR NAR JAG LASER ETT SMS NAR JAG HAR PMS OCH SEN LASER DET KEN NAR JAG INTE HAR PMS SA STAR DET FAN INTE SAMMA SAK.

HAAH! EEH... MEN, JA? TYP SA... TROOR JAG...

JAG MASTE VALJA GLASOGON, VILL DU HANGA MED TILL OPTIKERN OCH HJALPA MIG? FOR JAG SER JU INGET.

MAN DU INTE LANA UT DIN SYNNVINKEL LITE DA? JAG AR JU NARSYNT.

SJALVHLART MAN JAG DET!

YES!

OJ, VEM AR DET DAR?

NEEJ!

NEJ!!

NEJE!

JASSA... UNDRA VAREFOR HON SKRIKER NEJ!?

TÄNK OM DET ÄR EN PERSON SOM HAR JÄTTEMYCKET TVÅNGSTANKAR MEN KÄMPAR EMOT MED HELA SIN KRAFT FÖR ATT BETE SIG SOM MAN "SKA" FAST SÅ BLIR DET ANDÅ INTE RIKTIGT BRA?

haha, dom skrattar åt dig för dom vet vad du tänker, knulla ut dom framför spegeln!

NEJ!

HA HA HA HA!

NEJ

DET HÄNDES RÄTT BRA FARTSHTI! DET KAN JU VA SÅ ATT DET BARA ÄR FÖR ATT DET ÄR SHONT ATT SKRIVA LITE.

JAG TROR DU LÄGGER IN FÖR MYCKET AV DIG SJÄLV I DET HÄR.

Alla djur ska dö

KÖP DIG ETT LIV
(SKYLL DIG SJÄLV OM DET GÅR SÖNDER) **99:-**

EXTRA FLOR ODDER FÄR OCH STÄMMAN GREJER

EXTRA NÄR FÄR LITET

MEN ASSÅ, TÄNK DIG SJÄLV ETT HELT LIV AV...

DU HAR KÄNT DIG TVINGAD TILL ATT GÅ UPP JÄTTEFRÖNT VARJE MORGON.

NEJ

...OCH SÅ MÅSTE DU ÅKA TILL JOBBET DU BOR I GÖTEBORG SÅ DU BLIR BLÖT VARJE DAG PÅ HÖPET.

OCH SEN SKA DU JOBBA HELA DAGEN PÅ ETT JOBB SOM DU INTE GILLAR VARJE DAG.

NEJ

OCH DU HAR ÖNT OCH ÄR TRÖTT MEN FÄR ALDIG NÄN LÄMARTID. OCH SÄN DAG FÄR DU BARA NOG.

OCH SÅ KANSKE DU HAR UPP DIG FÖR DET FINNS SÅ MYCKET SOM DU MÅSTE TA IGEN ATT SÄGA IFRÅN PÅ

NEJ!

KAN JAG HJÄLPA TILL HÄR KANSKE?

JÄ, FINNS DOM HÄR I SVART?

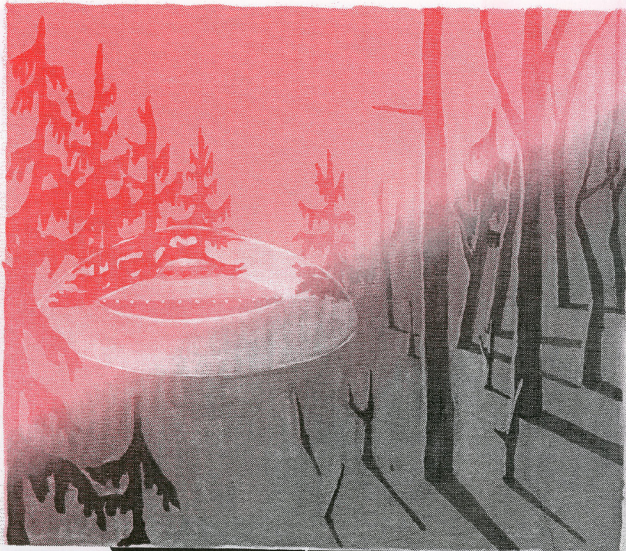
MATTISVART?! OJ ALLA SKA HA MATTISVART JUST NU!

MEN VHI NEJ JAG VILL INTE SE UT SOM BÄTTOBIEM I ANSICHTET

VA INTE MATTISVART?! NÄR DA VET JAG INTE HUR JAG KAN HJÄLPA DIG

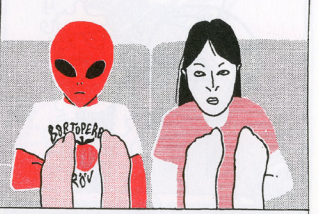
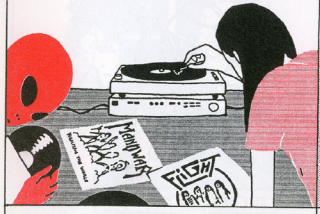
DU FÄR NOG KOLLA RUNT SJÄLV ETT TAG

HJÄRNAN HAMNAR IBLAND I KAMP- ELLER FLYHTLÄGE. MEN DET FINNS OCKSÅ ETT TREDJE LÄGE. FREEZE.

OM MAN TEX TROR SIG HA EN OKOMPLICERAD, PLATONSK VÄNSKAPSRRELATION MED NÅGON.

MEN DEN PERSONEN TÄNKER ATT DET ÄR NÅGOT ANNAT.

OCH SÅ BÖRJAR MAN TÄNKA OCH RESONERA MED SIN EGEN KÄNSLOREAKTION.

HJÄRNAN STÄNCER MER FÖR DEN INSER ATT ISNOTKROPPEN INTE KOMMER ATT GÖRA NÅGOT ÅT SITUATIONEN.

EFTERÅT VET MAN INTE RIKTIGT HUR DET VAR FÖR HJÄRNAN HAR HITTAT PÅ SÅ MYCKET FÖR ATT DISTRAHERA SIG.

